

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: CPFM	નોંધણી નંબર	: .....
પાઠ્યક્રમ	: સહભાગી વનવ્યવસ્થાપન વનસંપત્તિ અને તેનો ઉપયોગ (CPFM-01)		
તારીખ	: 02-08-2010		
સમય	: 11.00 થી 12.30	કુલ ગુણ	: 35
સૂચના	: (1) પ્રશ્ન ૧ થી ૭ પૈકી કોઈ પણ ૪ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (2) પ્રશ્ન ૮ ફરજિયાત છે. (3) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.		

- પ્રશ્ન ૧ દુનિયામાં જોવા મળતાં જંગલોના પ્રકાર તથા તેમાં જોવા મળતી વનસ્પતિઓ વિષે વિસ્તૃતમાં વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૨ વનોના પુનરુત્થાન માટેની કુદરતી અને કૃત્રિમ પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન ૩ બી. એ. ભ્રાહ્મન (1995) ના વિચારો પર આધારિત વન વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિના સામુદાયિક કાર્યો અને સામાજિક જાતિના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન ૪ સંઘર્ષ નિયંત્રણની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- પ્રશ્ન ૫ સહભાગિતાના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.
- પ્રશ્ન ૬ સહભાગી દૃષ્ટિકોણની સમસ્યાઓ જણાવો.
- પ્રશ્ન ૭ વનઉપજોના ઉપયોગતાના વિવિધ સમૂહના સ્વરૂપોની ઓળખ તથા તેમની વિશેષતાઓનું નિરૂપણ કરો.
- પ્રશ્ન ૮ કોઈપણ એક પ્રશ્નના ઉત્તરો લખો.
૧ બસ્તરમાં માછલી મારવાની પરંપરાગત વિધિ વર્ણવો.
૨ કેરીનો ઉત્સવ.
૩ સંયુક્ત વન વ્યવસ્થામાં વન સુરક્ષા સમિતિની ભૂમિકા વર્ણવો.
૪ વનસ્પતિ સૃષ્ટિનો વિકાસ સમજાવો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: CPFM	નોંધણી નંબર	: .....
પાઠ્યક્રમ	: વનવ્યવસ્થાપન અને વન અધિકારીઓનો દષ્ટિકોણ (CPFM-02)		
તારીખ	: 02-08-2010		
સમય	: 03.00 થી 04.30	કુલ ગુણ	: 35
સૂચના	: (1) પ્રશ્ન ૧ થી ૭ પૈકી કોઈ પણ ૪ પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (2) પ્રશ્ન ૮ ફરજિયાત છે. (3) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.		

- પ્રશ્ન ૧ સંપત્તિ અધિકારના વિભિન્ન પ્રકારો વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૨ વનજીવ સંરક્ષણ અધિનિયમ 1972 વિસ્તૃતમાં સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૩ કાષ્ટેતર વન ઉપજના નિયંત્રણ અંગે સરકારની ભૂમિકા શું હતી ? વિસ્તૃતમાં વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૪ વનની માલિકીના પ્રકારો વિસ્તૃતમાં સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૫ વધુ ઉત્પાદન માટે ઉપયોગમાં લેવાતી પ્રાથમિક વૃક્ષો વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૬ અંગ્રજોના શાસનકાળ અને સ્વતંત્ર ભારતમાં વન નિતી વિષે વિસ્તૃતમાં માહિતી આપો.
- પ્રશ્ન ૭ વન રક્ષકોની આશા અને આશંકાઓ બે ઉદાહરણો દ્વારા સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૮ કોઈપણ બે ના જવાબ આપો.
(અ) વનવસતીઓની રોજંટી સમસ્યાઓ.
(બ) જંગલોનો નુકસાન.
(ક) સંયુક્ત વન વ્યવસ્થાપનની નવી પદ્ધતિઓનો સ્વીકાર કરવાના કામ માટે લેવામાં આવેલા પગલા.
(ડ) વાણિજ્યિક વાનિકી અને તેની જરૂરિયાત.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: CPFM	નોંધણી નંબર	: .....
પાઠ્યક્રમ	: વનવાસીઓની અનુભૂતિઓ અને પ્રતિક્રિયાઓ (CPFМ-03)		
તારીખ	: 03-08-2010		
સમય	: 11.00 થી 12.30	કુલ ગુણ	: 35
સૂચના	: (1) પ્રશ્ન ૧ થી ૭ માંથી ૪ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. (2) બધા ૪ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.		

- પ્રશ્ન ૧ સામાજિક વનિકરણ એટલે શું? સમજાવો?
- પ્રશ્ન ૨ વનોથી થતી રોકડ આવક વિષે નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન ૩ ભૂગર્ભ જળનાં સ્તર ઉપર લાવવા માટેના ઉપાયો.
- પ્રશ્ન ૪ પર્યાવરણ સુરક્ષાના સંદેશાનું પ્રસરણ.
- પ્રશ્ન ૫ ટીમરૂના પાનનો ઉપયોગ અને સંગ્રહ પ્રત્યે સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૬ મહિલાઓ અને પ્રકૃતિના સંબંધ ઉપર પરંપરાગત દૃષ્ટિકોણ.
- પ્રશ્ન ૭ ઔષધિના રૂપમાં વનસ્પતિના છોડો વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૮ નોંધલખો (ગમે તે માત્ર)
- ૧ વનરક્ષકોનું ઓરિએન્ટેશન પ્રશિક્ષણ.
  - ૨ જીવનની પ્રવૃત્તિઓ અને મોસમ સાથેનો સંબંધ.
  - ૩ વનસંબંધી પુરુષોની ભૂમિકામાં પરિવર્તન.
  - ૪ વનવસીઓની અગત્યની પ્રજાતિઓનું સંરક્ષણ.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા : ઓગસ્ટ – 2010

અભ્યાસક્રમ	: CPFМ	નોંધણી નંબર	: .....
પાઠ્યક્રમ	: સહભાગી વન વ્યવસ્થાપનના દૂરગામી પરિણામ (CPFМ-04)		
તારીખ	: 03-08-2010		
સમય	: 03.00 થી 04.30	કુલ ગુણ	: 35
સૂચના	: (1) પ્રશ્ન ૧ થી ૭ માંથી ૪ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. (2) બધા ૪ પ્રશ્નોના સરખા ગુણ છે.		

- પ્રશ્ન ૧ વનીકરણમાં બિન સરકારી સંગઠનોની ભૂમિકા.
- પ્રશ્ન ૨ સંયુક્ત વન વ્યવસ્થાપનની મૂળભૂત વિશેષતાઓ.
- પ્રશ્ન ૩ ચક્રિય વિકાસ પ્રણાલીની ટેકનીકો વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૪ ભારતમાં ઔદ્યોગિક વનીકરણનું ખાનગીકરણ શરૂ થયું છે.
- પ્રશ્ન ૫ સામાજિક સંબંધોમાં પરિવર્તન લાવવામાં બિનસરકારી સંગઠનોની ભૂમિકાઓ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન ૬ વનવિભાગ તથા ગ્રામીણોની વચ્ચે સંઘર્ષ નીવારવા માટે કેવા પ્રયત્નો જરૂરી.
- પ્રશ્ન ૭ ખેત-વનીકરણ સમજાવો.
- પ્રશ્ન ૮ નોંધ લખો (કોઈપણ બે)
- ૧ દૂધ સરકારી મંડળીઓમાં ગૌચરનો ફાળો
  - ૨ જલાલ લોકડા અને વનવિભાગ પર નોંધ
  - ૩ સમજાવો-વન અપરાધ
  - ૪ સહભાગી વનવ્યવસ્થાપનમાં બિન સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા સમજાવો.
